

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ 2014

■ Κυριακή Πετρίδου, αρχιτέκτων μηχανικός

Κάθε χρόνο η Ευρωπαϊκή Ένωση επιλέγει δύο πόλεις, οι οποίες μοιράζονται τον τίτλο της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας με τη μία απ' αυτές να προέρχεται από ένα από τα νεώτερα μέλη της ΕΕ. Για το 2014 επιλέχθηκαν οι πόλεις **Ρίγα (Riga)** της Λεττονίας, από τα νεώτερα μέλη (2004) και **Ουμέα (Umeå)** της Σουηδίας.

Ρίγα (Riga)

Η Ρίγα είναι η πρωτεύουσα της Λεττονίας και η μεγαλύτερη πόλη της Βαλτικής, με πληθυσμό 700.000 κατοίκους. Η πόλη βρίσκεται στις ακτές της Βαλτικής Θάλασσας και στις εκβολές του ποταμού Νταουγκάβα (Daugava). Ιδρύθηκε το 1201 από τον Επίσκοπο Albert ο οποίος έχτισε ένα οχυρό δίπλα στη λίμνη Rīga. Ήδη το 1202 οι πρώτοι άποικοι, Γερμανοί κτηματίες, είχαν έρθει στην περιοχή και σταδιακά μετέτρεψαν την Ρίγα σε ορμητήριο κατά των τοπικών Βαλτικών φυλών. Τον 13^ο αιώνα το εμπόριο παρουσίασε δυναμική ανάπτυξη και η πόλη έγινε ένας από τους κυριότερους ενδιάμεσους σταθμούς μεταξύ Ανατολής και Δύσης. Ωστόσο, έως το τέλος του 16^{ου} αιώνα οι διαμάχες για την κυριαρχία μεταξύ των κατοίκων της (επισκόπων, Ιησοφών του Σπαθιού που αργότερα ονομάστηκαν Λιβόνοι και κτηματιών), οδήγησαν σε πολλές περιπτώσεις σε ένοπλες συγκρούσεις. Το αποτέλεσμα των πολέμων ήταν η Ρίγα να πέσει στην κυριαρχία της Πολωνίας. Κατά τον πόλεμο της Πολωνίας με τη Σουηδία και μετά από σθεναρή αντίσταση, η Ρίγα το 1621 βρέθηκε κάτω από Σουηδική κυριαρχία και έγινε διοικητικό κέντρο του Βαλτικού διαμερίσματος. Ο 18^{ος} αιώνας ξεκινά με τον Βόρειο Πόλεμο (1700-1721) με τη Ρωσία και τη Σουηδία να αγωνίζονται για την κυριαρχία στη Βαλτική. Μετά από μακρόχρονη πολιορκία και μια επιδημία πανώλης, το 1710 η Ρίγα πέφτει στην κυριαρχία της Ρωσίας. Μέσα στη ρωσική επικράτεια πλέον, η πόλη αναπτύσσει ραγδαία την βιομηχανία και γίνεται τον 19^ο αιώνα ένα από τα κυριότερα λιμάνια της ρωσικής αυτοκρατορίας και σημαντικός σιδηροδρομικός κόμβος. Έως τις αρχές του 20^{ου} αιώνα ο πληθυσμός της δεκαπλασιάζεται και αποτελεί πλέον την δεύτερη μεγαλύτερη πόλη, μετά την Αγία Πετρούπολη, στο δυτικό τμήμα της Ρωσίας.

en.wikipedia.org

Η περίοδος 1915-1917 αποτελεί οριακό σημείο για την πόλη, όταν με την έναρξη του 1^{ου} Παγκοσμίου Πολέμου βρέθηκε στην πρώτη γραμμή. Γύρω στους 200.000 εργάτες με τις οικογένειές τους, μαζί με τις βιομηχανικές εταιρείες, εκκένωσαν τη Ρίγα και μεταφέρθηκαν στην κεντρική Ρωσία. Στο τέλος του πολέμου αναδύθηκε η ευκαιρία για την ίδρυση ανεξάρτητου κράτους της Λεττονίας, το οποίο κάτω από πολύπλοκες πολιτικές συνθήκες ανακηρύχθηκε την 18^η Νοεμβρίου 1918 και αμέσως μετά ξέ-

σπασε ο Λεττονικός πόλεμος ανεξαρτησίας. Η Ρίγα υπέφερε πολλά δεινά κατά τη διάρκεια του (1918-1919) και βρέθηκε διαδοχικά κάτω από τρία πολιτικά καθεστώτα. Μετά τον Αύγουστο του 1920, η κατεστραμμένη Ρίγα έγινε η πρωτεύουσα της εξίσου κατεστραμμένης Λεττονίας. Παρόλα ταύτα, την περίοδο 1920 – 1930, η πόλη εξελίχθηκε σε κέντρο εμπορίου και βιομηχανίας φωτιστικών και τροφίμων, καθώς και σε σημαντικό πολιτιστικό και εκπαιδευτικό κέντρο. Στις 17 Ιουνίου 1940 τα Σοβιετικά τανκς εμφανίστηκαν στους δρόμους της Ρίγα και η Σοβιετική Ένωση κατέλαβε τη Λεττονία. Κατά τη διάρκεια του 2^{ου} Παγκοσμίου Πολέμου, το ιστορικό κέντρο της Ρίγα υπέστη εκτεταμένες καταστροφές, ενώ υποδομές όπως το λιμάνι και ο σιδηρόδρομος καταστράφηκαν επίσης. Μετά τον πόλεμο, η πόλη αναπτύχθηκε και πάλι σε σημαντικό βιομηχανικό κέντρο της Σοβιετικής Ένωσης, που περιελάμβανε και σημαντικές εγκαταστάσεις στρατιωτικού εξοπλισμού, καθώς η πόλη έγινε το κέντρο της Βαλτικής στρατιωτικής ζώνης με αποτέλεσμα την εκτεταμένη μετακίνηση εργατών από άλλες περιοχές της Σοβιετικής Ένωσης και τον επταπλασιασμό του πληθυσμού την περίοδο 1950 -1980. Κατά την αποκατάσταση της κυριαρχίας της Λεττονίας, η Ρίγα έγινε το κέντρο του Κινήματος Αφύπνισης. Τον Ιανουάριο του 1991, κατά τη διακήρυξη της ανεξαρτησίας της χώρας, οι κάτοικοι της Λεττονίας συγκεντρώθηκαν στη Ρίγα και σχημάτισαν οδοφράγματα, προκειμένου να αντιμετωπίσουν ενδεχόμενη επίθεση σοβιετικών στρατιωτικών μονάδων. Μετά την ανεξαρτησία της Λεττονίας, η πόλη έχασε πάνω από 180.000 κατοίκους, ως επί το πλείστον Ρώσους που μετανάστευσαν. Η άνω των 800 ετών ιστορία της Ρίγα, μαρτυρά πως η πόλη έχει τεράστια εμπειρία πλούτου και περηφάνιας, αλλά και δύναμης ανασυγκρότησης μετά από πολέμους και καταστροφές.

Αρχιτεκτονική και Περιβάλλον

Στην αρχιτεκτονική του ιστορικού κέντρου της Ρίγα υπάρχουν δείγματα απ' όλα τα αρχιτεκτονικά ρεύματα που κυριαρχούν στη Βόρεια Ευρώπη, από τη Γοτθική έως το Μοντερνισμό. Τα τυπικά κτίρια του τέλους του 19^{ου} αιώνα και των

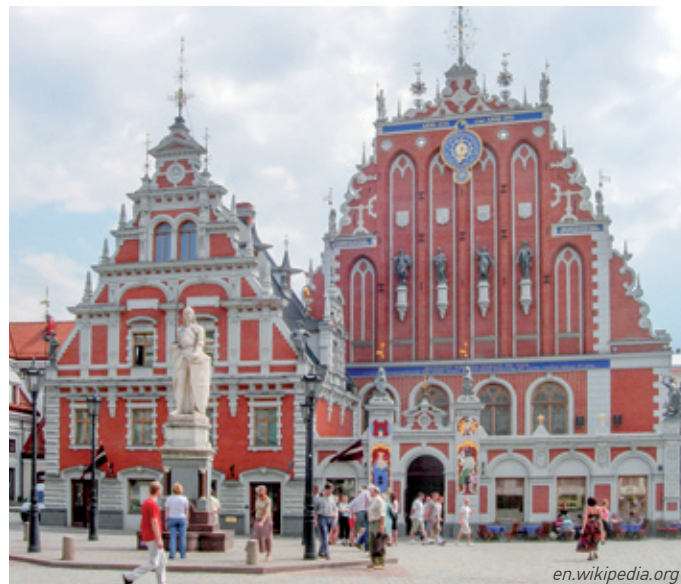
www.traveloutthere.com

bp.blogspot.com

αρχών του 20^{ου} είναι τα συστατικά στοιχεία του ιστορικού κέντρου, τοποθετημένα κατά μήκος των κύριων δρόμων της Παλιάς Πόλης που αναδύθηκε γύρω στο 14^ο αιώνα.

Η κατεδάφιση παρωχημένων αμυντικών υποδομών (προμαχώνες, φράγματα κλπ), μεταξύ 1857 – 1863, αποτέλεσε σημαντική ώθηση για την ανοικοδόμηση της πόλης. Την εποχή αυτή διαμορφώνεται η γραφική Boulevard Circle, το κεντρικό κανάλι της πόλης και η δημιουργία πολυώροφων κτιρίων κατοικιών Art Nouveau. Σε κάποιες περιοχές της Ρίγα, για διάφορους λόγους, αναπτύχθηκαν την ίδια εποχή, συγκροτήματα ξύλινων κατασκευών τα οποία διατηρούνται έως σήμερα. Το 1997 το ιστορικό κέντρο της Ρίγα, στις όχθες του ποταμού Daugava, εξαιτίας της αξιόλογης αρχιτεκτονικής του, που συγκεντρώνει μοναδικά μεσαιωνικά αρχιτεκτονικά μνημεία (13^{ος} – 18^{ος} αιώνας) σε μία σχετικά μικρή οχυρωμένη έκταση, συμπεριλήφθηκε στη Λίστα των Μνημείων Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO.

en.wikipedia.org

Η ανάπτυξη της πόλης στις αρχές του 20^{ου} αιώνα σηματοδοτήθηκε από τον ρασιοναλισμό, που εκφράστηκε κυρίως στα πολιτιστικά και εκπαιδευτικά κτίρια. Τα σχολεία που χτίστηκαν την περίοδο αυτή σε σχέδια του R.Schmeling είναι αξιωματικότερα για τη μορφολογική τους καθαρότητα και τις αποτελεσματικές λειτουργικές τους επιλύσεις. Το ίδιο ισχύει και άλλα κτίρια του Schmeling αυτής της εποχής, όπως το συγκρότημα του 2^{ου} Νοσοκομείου της πόλης (1908-1912)

RĪGA | 2014

και το κτίριο της αγοράς Āgenskalna Market (1914). Ιδιαίτερη φροντίδα στη Ρίγα δόθηκε σε κτίρια εμπορικού χαρακτήρα, όπως οι αγορές, που αναπτύχθηκαν σε διάφορα σημεία της πόλης, με χαρακτηριστικά παραδείγματα την Κεντρική Αγορά και το λεγόμενο Berga Bazar.

Art Nouveau

Για μικρό χρονικό διάστημα αυτό το στυλ κυριάρχησε στην αρχιτεκτονική των κτιρίων στη Ρίγα, παρόλα αυτά άφησε εξαιρετικά αρχιτεκτονικά δείγματα. Η Art Nouveau αναδύθηκε σε άμεση συνέχεια προηγούμενων στυλ, κυρί-

en.wikipedia.org

ως εκλεκτικιστών, που αναπαρήγαγαν ιστορικά αρχιτεκτονικά στοιχεία. Αντίθετα όμως, η Art Nouveau επέβαλε απόλυτη δημιουργική ελευ-

en.wikipedia.org

θερία, με τάση να δίνει σε όλα τα κατασκευαστικά στοιχεία καλλιτεχνική αξία. Με βάση τα χαρακτηριστικά τους τα κτίρια Art Nouveau στη Ρίγα ανήκουν σε δύο τάσεις: στο διακοσμητικό

en.wikipedia.org

και στο ρομαντικό εθνικισμό. Οι Λεττονόι αρχιτέκτονες που ανήκουν στο ρομαντικό εθνικισμό ήταν οι E. Laube, K. Pēkšēns, A. Vanags, οι οποίοι δημιούργησαν εξαιρετικά έργα. Τα περισσότερα δείγματα της διακοσμητικής τάσης βρίσκονται στην οδό Alberta Street, κατασκευασμένα από τον M. Eizenšteins (1903-1906).

Boulevard Circle

Στα μέσα του 19^{ου} αιώνα, οι αρμυρικές υποδομές της Ρίγα ήταν πλέον παρωχημένες και εμπόδιζαν την εξάπλωση της πόλης. Το 1856 οι Ρωσικές αρχές άρχισαν την κατεδάφιση των οχυρώσεων με αποτέλεσμα την εμφάνιση εκτεταμένων κενών περιοχών. Οι αρχιτέκτονες, Felsko and O. Dīce, ανέλαβαν το σχεδιασμό για την ανάπλαση και ανάπτυξη αυτών των περιοχών. Διαμορφώθηκαν μεγάλες εκτάσεις διακοσμητικού πρασίνου και πάρκων, καθώς και βουλεβάρτα με γραμμικό πράσινο, κατασκευάστηκαν σημαντικά δημόσια κτίρια και έτσι δημιουργήθηκε το Boulevard Circle, που σήμερα αποτελεί μια πραγματική όαση στη μητρόπολη του 21^{ου} αιώνα.

en.wikipedia.org

Berga Bazar (1888-1893)

Πρόκειται για συγκρότημα κτιρίων, στα ισόγεια των οποίων υπάρχουν καταστήματα με προσόψεις Νεοαναγεννησιακού στυλ, ενώ στους ορόφους διαμορφώθηκαν εργατικές κατοικίες. Το κύριο συστατικό του Berga Bazar είναι το σύμπλεγμα κτιρίων, που κατασκευάστηκε στο εσωτερικό του οικοδομικού τετραγώνου και έχει πρόσβαση από το δρόμο με ισόγεια περάσματα. Αρχικά, περιελάμβανε ένα σύνολο 131 καταστημάτων, εργαστηρίων, ένα τυπογραφείο και ένα εστιατόριο. Τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει ανακαινίσεις στα καταστήματα, ενώ ένα από τα κεντρικά κτίσματα στο οποίο σήμερα στεγάζεται το ξενοδοχείο "Bergs" έχει ανακατασκευαστεί.

img.photobucket.com

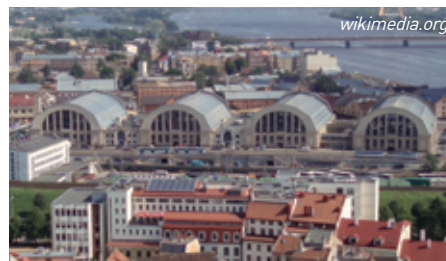
Κεντρική Αγορά

Η Κεντρική Αγορά της Ρίγα (1924-1930, αρχιτέκτονες P. Dreijmanis and P. Pavlovs) είναι ένα μεγαλοπρεπές συγκρότημα, που περιλαμβάνει πέντε περίπτερα και αναπτύσσεται σε έκταση 16000 τ.μ. Υπήρξε μία από τις πιο εκπληκτικές κατασκευές του 20^{ου} αιώνα, καθώς για την πραγματοποίησή της χρησιμοποιήθηκαν ως βάση τα στέγαστρα κατασκευής zerpelin (μεταλλικός δενδροειδής σκελετός) τα οποία μετά τον 1^ο Πα-

www.rct.lv

γκόσμιο Πόλεμο πέρασαν στην ιδιοκτησία της πόλης. Ο σχεδιασμός και η λειτουργική διάταξη του συγκροτήματος, συστατικό στοιχείο της τοπογραφίας της πόλης, θεωρείται πετυχημένος. Τα τέσσερα περίπτερα τοποθετούνται σε ευθεία ενώ το πέμπτο, που προορίζεται για το χονδρεμπόριο, κάθετα σε αυτά. Στα υπόγεια των περιπτερών διαμορφώθηκαν ευρύχωρα κελάρια με τούνελ που οδηγούν στο κεντρικό κανάλι της πόλης, έτσι ώστε η μεταφορά των αγαθών να διενεργείται υπόγεια και να μην εμποδίζεται η λειτουργία των καταστημάτων και η κίνηση των αυτοκινήτων. Στην αρχιτεκτονική των κτιρίων το ρασιοναλιστικό στυλ της διακόσμησης και οι επιρροές του Νεοκλασικισμού είναι εμφανείς. Ο σχεδιασμός, φυσικά, καθορίστηκε σε μεγάλο βαθμό από το μέγεθος της κατασκευής, αλλά λαμβάνοντας υπόψη και τον εμπορικό χαρακτήρα του κτιρίου, μόνο στα πιο σημαντικά τμήματα δόθηκε έμφαση, με την εφαρμογή μορφολογικών στοιχείων της Art-Deco.

wikimedia.org

Αρχιτεκτονική των ξύλινων κτιρίων

Η αρχιτεκτονική των ξύλινων κτιρίων έχει σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση του αστικού περιβάλλοντος της Ρίγα. Σε αντίθεση με άλλες χώρες της Ευρώπης η ξύλινη αρχιτεκτονική στη Λεττονία συνέχισε να αναπτύσσεται έως τον 2^ο Παγκόσμιο Πόλεμο. Ακολούθως, μετά τον πόλεμο η χώρα δεν υιοθέτησε το κύμα του Μοντερνισμού που σάρωσε την Δυτική Ευρώπη κατά τις δεκαετίες του '60 και του '70, κυρίως λόγω της ανεπάρκειας στον τομέα της στέγασης, που προκλήθηκε από το σοβιετικό σύστημα διαχείρισης.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ 2014

Συνέχεια από τη σελίδα 13

Με το πέρασμα του χρόνου η ξύλινη αρχιτεκτονική της Ρίγα απαξιώθηκε και οι πιο ευημερούσες κοινωνικές ομάδες την απέφευγαν. Ωστόσο, προσφάτως, υπήρξε αύξηση των οπαδών αυτού του είδους της αρχιτεκτονικής οι οποίοι προσπαθούν να αποκαταστήσουν αυτά τα παλιά όμορφα κτίρια, με αποτέλεσμα αρκετά ιδιωτικά ξύλινα κτίρια των μέσων του 18^{ου} αιώνα να έχουν ανακαινισθεί.

Πρόκειται κυρίως για μονώροφα ή διώροφα κτίρια κατασκευασμένα με συγκεκριμένα πρότυπα όψεων. Βασισμένο στην τοπική κατασκευαστική παράδοση αυτό το στυλ αναπτύχθηκε με έναν ιδιόμορφο τρόπο. Ξύλινα κτίρια αυτής της μορφής κατασκευάστηκαν σε διάφορες περιοχές της πόλης και στο κέντρο της. Έχουν διατηρηθεί επίσης αρκετές κατοικίες ψαράδων και βαρκάρηδων (πρώτο μέρος του 19ου αιώνα) τα οποία είναι επίσης μνημεία λαϊκής αρχιτεκτονικής. Μεγάλη ανάπτυξη στην κατασκευή ξύλινων κτιρίων πραγματοποιήθηκε στο δεύτερο μέρος του 19ου αιώνα και στις αρχές του 20ου

αιώνα, όταν επικράτησε ο εκλεκτικισμός και η Art Nouveau, χαρακτηριστικές λεπτομέρειες των οποίων συναντώνται γύρω από τα τακτικά τοποθετημένα παράθυρα, στα αετώματα και στα γείσα.

Συχνά, στα ξύλινα κτίρια διατηρούνται καταπληκτικά κλιμακοστάσια και εξαιρετικοί εσωτερικοί χώροι. Δυστυχώς, όμως, τα περισσότερα ξύλινα κτίρια είναι σε κακή κατάσταση. Παρόλα αυτά, οι ξύλινες κατασκευές της Ρίγας αποτελούν ένα μοναδικό φαινόμενο σε ευρωπαϊκή κλίμακα και για το λόγο αυτό η διατήρησή τους ως ένα ενιαίο σύνολο, χωρίς την αφαίρεση ειδικών κατασκευών από το περιβαλλοντικό τους πλαίσιο, είναι ένα επίκαιρο θέμα σήμερα στην πόλη.

Rīga 2014 (<http://riga2014.org/eng/>)

Η υποψηφιότητα της Ρίγα για την Ευρωπαϊκή Πολιτιστική Πρωτεύουσα βασίστηκε στις τρεις αρχές: της δημιουργικότητας, της διασυνοριακής επέκτασης και επικοινωνίας και τις νέες μορφές αλληλεπίδρασης. Το σύνθημα για την πρωτοβουλία της Ρίγας είναι η νομική φράση «Force Majeure» (Ανωτέρα Βία), που εκφράζει την επιθυμία να ενισχυθεί η σημασία του πολιτισμού ως μέσου για τη βελτίωση των πόλεων και τις ζωές των ανθρώπων.

Το έτος της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης θα ξεκινήσει με πολλές εκθέσεις, ειδικές δράσεις και εκδηλώσεις σε διάφορους χώρους μέσα και γύρω από την πόλη, οι οποίες θα απευθύνονται στο ευρύτερο δυνατό κοινό, προκειμένου να παρουσιάσουν και να αναδείξουν τις δράσεις του προγράμματος για το 2014. Η υποδοχή του έτους της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας ξεκίνησε ήδη από το Νοέμβριο του 2013 με το καθιερωμένο «Staro Rīga» Φεστιβάλ του Φωτός, στο οποίο συμμετείχαν πάνω από 100.000 άνθρωποι. Το σύνθημα ήταν η στροφή στη χαρά της καθημερινής ζωής και πάνω από 30 φωτεινές εγκαταστάσεις εφαρμόστηκαν στο αστικό περιβάλλον.

Την ημέρα επίσημης έναρξης του προγράμματος της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας στις 19 Ιανουαρίου, κεντρική εκδήλωση θα αποτελέσει το ανέβασμα της όπερας «Rienzi» του Ρ. Βάγκνερ (R. Wagner), την οποία έγραψε ο συνθέτης κατά τη διάρκεια της παραμονής του συνθέτη στη Ρίγα. Η παραγωγή πραγματοποιήθηκε από διεθνή ομάδα με επικεφαλής τον Δανό σκηνοθέτη Kirsten Dehlholm. Εκδηλώσεις θα πραγματοποιηθούν καθ' όλη τη διάρκεια της ημέρας σ' όλη την πόλη, σε καφέ, μουσεία, πλατείες και πολιτιστικούς χώρους..

Η έκθεση «Κεκριμπάρι διαμέσου των αιώνων», στο Μουσείο Φυσικής Ιστορίας που παρουσιάζει τον πλούτο και την παράδοση των Βαλτικών χωρών σε αυτό το πολύτιμο υλικό, η έκθεση «1914» για την επιρροή του 1ου Παγκοσμίου Πολέμου στις καλλιτεχνικές τάσεις της εποχής, η έκθεση «Gustav Klucis – Ανατομία ενός Πειράματος» για τον σημαντικό ζωγράφο του Κονστρουκτιβισμού με έργα από πολλές ευρωπαϊκές συλλογές, μεταξύ των οποίων και από τη συλλογή Κωστάκη του δικού μας Κρατικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης, η συγκινητική εκδήλωση «Αλυσίδα των Φίλων του Βιβλίου» κατά την οποία, οι κάτοικοι της Ρίγα θα μεταφέρουν χέρι με χέρι τα βιβλία από το παλιό κτίριο της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Λετονίας στο νέο κτίριο στην άλλη όχθη του ποταμού Daugava, καθώς και το Gala Concert με τίτλο «Γεννημένοι στην Ρίγα» τον Ιούλιο του 2014, όπου διδάσκημοι Λετονοί καλλιτέχνες θα παρουσιαστούν σε ειδική σκηνή μπροστά από την Όπερα της πόλης, αποτελούν σημαντικούς σταθμούς ανάμεσα στις 200 και πλέον εκδηλώσεις που έχουν προγραμματιστεί για το έτος της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας.

Ουμέα (Umeå)

Η Ουμέα χτισμένη στις όχθες του ποταμού Ume στη Βόρεια Σουηδία, είναι μια φοιτητούπολη με περίπου 80.000 κατοίκους, πρωτεύουσα της επαρχίας Vasterbotten.

Η πρώτη αναφορά του ονόματος της Ουμέα προέρχεται από τον 14^ο αιώνα, όταν Γερμανικές φυλές εγκατέστησαν έναν μόνιμο αραιοκατοικημένο οικισμό με ξύλινη εκκλησία και εμπορικά κτίσματα. Ως εμπορικός σταθμός και ως το τελευταίο κατοικημένο μέρος πριν τον παγωμένο βορρά, παρέμεινε έτσι και τους επόμενους δύο αιώνες, χωρίς να αναπτύξει χαρακτηριστικά πραγματικής πόλης. Το 1622, ο Γουσταύος Αδόλφος της Σουηδίας ίδρυσε πόλη με βάση τον οικισμό αυτό, η οποία το 1720 κάπκε ολοσχερώς μετά από επίθεση των Ρώσων. Το 1888 η φωτιά κατέστρεψε και πάλι το ανατολικό τμήμα της πόλης αφήνοντας άστεγο το μεγαλύτερο τμήμα του πληθυσμού της. Κατά την αποκατάσταση που ακολούθησε σημάδεψαν φυτεύθηκαν κατά μήκος πλατιών λεωφόρων, για την αποτροπή εξάπλωσης της φωτιάς σε ενδεχόμενες μελλοντικές πυρκαγιές. Για το λόγο αυτό η Ουμέα είναι γνωστή ως η «Πόλη των Σημύδων».

Από το 1965 οπότε ιδρύθηκε το Πανεπιστήμιο της πόλης, ο πληθυσμός της παρουσιάζει συνεχή αύξηση με αποτέλεσμα τα τελευταία 30 χρόνια να έχει διπλασιαστεί ο αριθμός των κατοίκων της. Από το 2011 περίπου 1000 νέοι κάτοικοι κάθε χρόνο προστίθενται στον πληθυσμό της και

www.thebookoftravel.com

www.umu.se

κατασκευάζονται 700 με 800 νέα διαμερίσματα. Το γεγονός αυτό έχει κάνει την Ουμέα μια πόλη μοντέρνα και διανοούμενη, ιδιότητες που προστίθενται στην παραδοσιακή βάση της Βαρίας Βιομηχανίας, που χαρακτηρίζει τις πόλεις κατά μήκος της Βόρειας ακτής της Σουηδίας. Εκτός από κέντρο εκπαίδευσης αποτελεί και σημαντικό κέντρο τεχνικής και ιατρικής έρευνας, με δύο Πανεπιστήμια και 40.00 φοιτητές.

Από το 2010 η σιδηροδρομική γραμμή Bothnia Line συνδέει την Ουμέα με την πρωτεύουσα Στοκχόλμη μ' ένα γρήγορο τρένο, ενώ ένα σύγχρονο κτίριο στέγασε τον Σιδηροδρομικό Σταθμό, συνδεδεμένο με το Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο και το Πανεπιστήμιο.

Η πόλη, λόγω του χαρακτήρα της, έχει δραστήρια καλλιτεχνική κίνηση με πολλές φημισμένες μπάντες heavy metal και rock, αλλά και ετήσιο Jazz Festival, ένα από τα μεγαλύτερα στη Σκανδιναβική χερσόνησο.

Umeå 2014 (<http://umea2014.se/en/>)

static.panoramio.com

Η Ουμέα φιλοδοξεί το 2014 να ανοίξει ένα παράθυρο σ' όλη την Ευρώπη, προκειμένου να δείξει ότι είναι μία από τις πιο καλλιτεχνικές πόλεις της και να αυξήσει τις πολιτιστικές ανταλλαγές της με τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές πόλεις, έτσι ώστε η πόλη αυτή της Βόρειας Σουηδίας να γίνει πιο «ορατή» στην Ευρώπη και να χρησιμοποιήσει τον πολιτισμό ως κινητήρια δύναμη της περιφερειακής της ανάπτυξης.

Η "Συν-δημιουργία" είναι η λέξη κλειδί στην πολιτιστική πρωτεύουσα Umeå 2014 με την έννοια ότι ο καθένας μπορεί να συμμετάσχει και να συμβάλει στο πρόγραμμα. Για να προωθηθεί μια μακροπρόθεσμη προοπτική και να ενθαρρυνθεί η συνέχιση του πολιτιστικού κεφαλαίου πέραν του 2014, προβλέπεται ότι τα έργα θα εκτελεστούν από τους ίδιους τους πολιτιστικούς φορείς οι οποίοι θα εργαστούν για την επέκταση της δυναμικής πολιτιστικής σκηνής που έχει ήδη η πόλη και, όταν τελειώσει το 2014, αυτό που θα έχει δημιουργηθεί, θα συνεχιστεί για πολλά χρόνια στο μέλλον. Ο όρος «Πολιτισμός» χρησιμοποιείται με γνώμονα την ανάπτυξη για να τονιστεί ότι αποτελεί σημαντική κινητήρια δύναμη για την εξέλιξη και την επιτυχία που

εκτείνεται πάνω από τα πάντα, -από τα τοπία και την κουζίνα μέχρι την τέχνη και τη δημοκρατία - προωθεί την επιχειρηματικότητα, την απασχόληση και την ανταγωνιστικότητα. Και το καλύτερο απ' όλα: Ο καθένας μπορεί να συμβάλει στην πολιτιστική ανάπτυξη.

Στο πλαίσιο της προετοιμασίας, πολλά νέα κτίρια έχουν κατασκευαστεί στην πόλη, όπως το πολιτιστικό κέντρο στις όχθες του ποταμού Umeälven, ένας διασυνοριακός πολιτιστικός χώρος για τους ανθρώπους της Umeå και τους επισκέπτες. Το παγκοσμίου φήμης αρχιτεκτονικό γραφείο Snøhetta έχει σχεδιάσει ένα εμβληματικό κτήριο, που θα προσφέρει μια πληθώρα δυνατοτήτων πολιτιστικών συναντήσεων, ενθαρρύνοντας τη μουσική, την τέχνη το χορό και το διάλογο μεταξύ των πολιτών με νέους τρόπους. Το κτίριο θα εγκαινιαστεί κατά τη διάρκεια 2014. Στο νέο πεζοδρόμο κοντά στον κεντρικό σιδηροδρομικό σταθμό Umeå κατασκευάστηκε το μεγαλύτερο έργο στην Ευρώπη από γυαλί, υπογεγραμμένο από τον καλλιτέχνη FA + . Πρόκειται για ένα 170 μέτρων μήκους

www.issuu.com

γυάλινο τοίχο με αποσπάσματα από διάφορους συγγραφείς. Ο σταθμός Östra με γυάλινους τοίχους και κέλυφος από συγκολλητή ξυλεία

static.panoramio.com

www.wikimedia.org

Σεχωρίζει έντονα κάτω από το Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο. Η θαυμάσια παραποτάμια περιοχή έχει εμπλουτιστεί από το Campus Τεχνών της Umeå, ένα μοναδικό σύμπλεγμα εκπαίδευσης και τέχνης: η Αρχιτεκτονική Σχολή, το

Ινστιτούτο Design, η Ακαδημία Καλών Τεχνών και το εργαστήριο HUMlab - x . Οι εγκαταστάσεις αυτές παρέχουν δημιουργική εκπαίδευση σε μια περιοχή που προκαλεί τις αισθήσεις και εμπνέει όλους . Η περιοχή περιλαμβάνει επίσης το Bildmuseet, έναν από τους σημαντικότερους χώρους για τη σύγχρονη εικαστική έκφραση και την τέχνη οι εκθέσεις του οποίου συχνά περιοδεύουν σ' όλο τον κόσμο.

Στην επίσημη έναρξη του προγράμματος της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας, κατά τη διάρκεια του Σαββατοκύριακου 31 Ιανουαρίου - 2 Φεβρουαρίου 2014, «το Σκοτάδι θα μετατραπεί σε Φως, το Χιόνι θα καεί, οι Δρόμοι και οι χώροι της πόλης θα πάλλονται και στην καρδιά της Umeå άνθρωποι από όλο τον κόσμο θα συναντηθούν». Το πάρτι θα συνεχιστεί όλο το Σαββατοκύριακο, μέρα και νύχτα, με αποκορύφωμα την τελετή έναρξης με την εκδήλωση «Φλεγόμενο Χιόνι» το Σάββατο.

www.umea2014.se

Οι όπερες «Ευγένιος Ονέγκιν» του Τσαϊκόφσκι και «Ηλέκτρα» του Στράους, το φεστιβάλ «Beethoven and Beyond» όπου θα παρουσιαστούν οι 9 συμφωνίες του συνθέτη αλλά και έργα νέων συνθετών εμπνευσμένα από αυτές, οι εκδηλώσεις «Τα πάρκα των 8 εποχών» όπου καλούνται οι πολίτες να συμμετέχουν σε δράσεις στα παραποτάμια πάρκα στο κέντρο της πόλης, τα φεστιβάλ μουσικής Hard Rock «House of Metal» και jazz «12 points of Jazz», καθώς και πλήθος εκδηλώσεων για την ανάδειξη της κουλτούρας των ιθαγενών Εσκιμώων (Sami), είναι από τις σημαντικότερες εκδηλώσεις που έχουν προγραμματιστεί για το έτος της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας.

Οι δύο πολιτιστικές Πρωτεύουσες της Ευρώπης Ρίγα και Ουμέα έχουν προγραμματίσει μια σειρά από κοινές εκδηλώσεις για το πολιτιστικό έτος

2014. Η Ουμέα θα συμμετάσχει στο πρόγραμμα της Ρίγα και το αντίστροφο. Οι κοινές δραστηριότητες και οι νέες δυναμικές πρωτοβουλίες θα ωφελήσουν και τις δύο περιοχές κατά τη διάρκεια θεσμού. ■